

МАТЕМАТИКА И МАТЕМАТИЧЕСКО ОБРАЗОВАНИЕ, 2021
MATHEMATICS AND EDUCATION IN MATHEMATICS, 2021
Proceedings of the Fiftieth Spring Conference
of the Union of Bulgarian Mathematicians
2021

**ПРОФЕСОР ДМН РАЧО ДЕНЧЕВ
НА 90 ГОДИНИ**

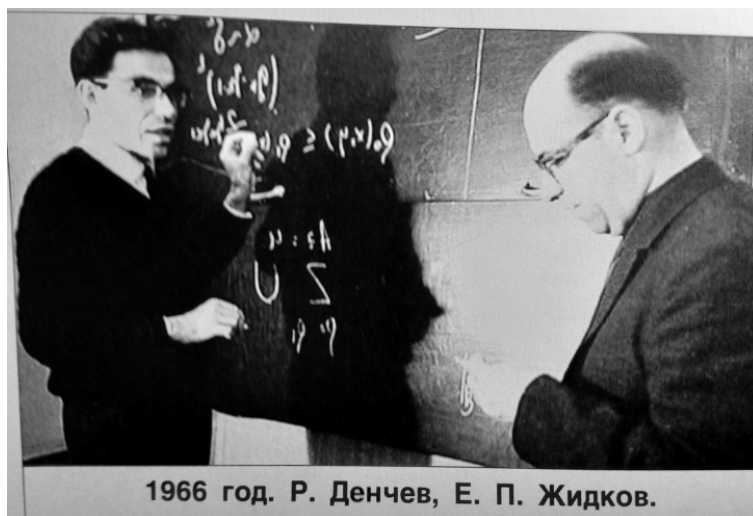
Петър Попиванов

Втори конгрес на българските математици (Варна, IX.1967). Тодор Генчев,
Ярослав Тагамлици, Рачо Денчев и Никола Стоев

Източник: Музей „Математиката и информатиката в България“
(<http://mmib.math.bas.bg>)

През тази година известният български математик проф. Рачо Денчев навърши 90 години. Роден е на 08.03.1931 г. в град Ловеч, завършил е Физикоматематическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ през 1952 г. с магистратура в катедра „Алгебра и теория на вероятностите“ с ръководител акад. Никола Обрешков. От 1954 г. е научен сътрудник в Математическия институт на БАН, а от 1956 г. – редовен аспирант в Московския държавен университет към катедрата по изчислителна математика с ръководител акад. С. Л. Соболев. Успешно защитава кандидатс-

ка дисертация, свързана с некоректни гранични задачи. От 1960 г. е сътрудник в ОИЯИ¹ – Дубна. Защитава докторска дисертация през 1970 г. в Ереван по спектрална теория и се завръща в България. В периода 1970–1989 г. е на работа в Института по математика и информатика на БАН, като от 1972 г. е ръководител на секцията по диференциални уравнения. От 1975 г. е професор по математика, а от 1979 до 1983 г. – декан на Факултета по математика и информатика и заместник-директор на Единния център по математика и механика. През 1983 г. за няколко месеца е гост-професор в State University of Pittsburg, а от 1999 г. е пенсионер.

През 70-те и първата половина на 80-те години проф. Денчев работи в областта на микролокалния анализ – една модерна и актуална област на анализа и диференциалните уравнения преди 40–50 години. Той положи големи усилия в налагането на това направление у нас и организира през 1982 г. и 1987 г. две летни школи по микролокален анализ, респективно по нелинейни частни диференциални уравнения. Докладчици на тези научни форуми, протекли на високо професионално равнище, бяха крупни математици като Л. Ниренберг, М. Сато, Л. Гординг, О. А. Ладыженская, Н. Трудингер, Б. Хелфер и др. Искам още да отбележа, че проф. Денчев е един от създателите на два различни подхода при преподаването на ЧДУ във ФМИ на СУ „Св. Климент Охридски“. Единият е класическият подход с използване на теорията на потенциала, който дължим на проф. Т. Генчев от началото на 60-те години на 20. век, а другият е с използване на разпределенията на Л. Шварц (обобщени функции), който е преподаван, популяризиран и развит у нас от проф. Денчев. Този подход е особено удачен във връзка с развитието на микролокалния анализ и особено на приложенията на последния към разпространението на особености на решенията на ЧДУ, спектралната теория, теория на разсейването и т.н. В края на 80-те години проф. Денчев преориентира своите научни интереси в областта на финансовата математика и като гост-професор през 90-те години във ФМИ, а по-късно и в УниБИТ

¹Акроним на Объединенный институт ядерных исследований (бел. ред.)

запозна многобройната студентска аудитория с елементи на финансовата математика и с приложенията ѝ в банковото дело. Самият той беше през 2000 г. консултант в Емисионното управление на БНБ и ръководител на магистърска програма в УниБИТ. През 70 – 80-те години той беше активно ангажиран с рецензентска дейност в математическата колегия и не само в нея. Няма да забравя могъщия някога в научно и образователно отношение сектор по диференциални уравнения, от който излязоха и се утвърдиха на професорски места в авторитетни западни университети голям брой (6–8) сътрудници, магистри или бивши докторанти на звеното. И още нещо – в края на 70-те години имаше сравнително негативно отношение към сектора, но независимо от това той оцеля и ако е имало известни проблеми, те са свързани с лични, а не с професионални и научни отношения.

Да пожелаем на проф. Рачо Денчев още дълги години здраве, бодрост и търсец научен дух!

Петър Попиванов
Институт по математика и информатика
Българска академия на науките
e-mail: popivano@math.bas.bg

90th ANNIVERSARY OF PROF. RACHO DENCHEV

Peter Popivanov

We present a brief overview of the professional life, achievements and interests of our teacher, Prof. Racho Denchev, dedicated to his 90th birthday.